

Tính đến cuối năm 2006, Trung Quốc có hai thị trường chứng khoán là thị trường chứng khoán Thượng Hải và thị trường chứng khoán Thẩm Quyến với khoảng 1.400 công ty chứng khoán, gần 50 hộ kinh doanh, số người tham gia đầu tư kinh doanh cổ phiếu tới nay khoảng gần 50 triệu. Nhưng do công tác quản lý và vận hành chưa quy phạm, nên tình trạng

và quản lý tập trung thống nhất theo luật định đối với thị trường chứng khoán Trung Quốc.

“Luật Chứng khoán được Quốc hội thông qua và ban hành ngày 01/3/2004, tiếp đó đã sửa đổi và có hiệu lực kể từ ngày 01/01/2006. Để thực hiện luật này, Hội đồng Giám quản đã chính thức ban hành các quy định có liên quan quản lý giám sát thị trường chứng khoán như “Điều lệ

Quyển có ngày đã sụt giảm tới 10%.

Tháng 2/1997 chỉ số chứng khoán trên hai thị trường chứng khoán Thượng Hải và Thẩm Quyến có ngày đã sụt giảm tới 9%.

Cuộc khủng hoảng chứng khoán Trung Quốc kéo dài trong 4 năm liền từ năm 2001 tới năm 2004.

Sự sụt giảm nghiêm trọng trong ngày 11/7/2007, chỉ số

KINH NGHIỆM CỦA TRUNG QUỐC về quản lý và giám sát thị trường chứng khoán

Thị trường chứng khoán Trung Quốc ra đời tháng 9/1986 đến nay đã phát triển nhanh chóng, nhưng không vững chắc và liên tục rơi vào khủng hoảng, nhất là cuộc khủng hoảng liên tục trong 4 năm liền từ 2001 - 2005. Chính phủ Trung Quốc cho rằng ngoài yếu tố về kinh tế, tâm lý xã hội thì sự giám sát và quản lý thị trường chứng khoán lỏng lẻo là nguyên nhân quan trọng dẫn tới tình trạng trên, nhất là sự phát triển nhanh chóng của thị trường chứng khoán khi môi trường và quy định pháp luật có liên quan chưa kiện toàn.

lộn xộn, hoạt động phi pháp trong kinh doanh liên tiếp xảy ra, nhất là sự sụt giảm mạnh mẽ vào ngày 17/1/2007 và ngày 27/2/2007 làm tổn thất nghiêm trọng cho nhà đầu tư, nhất là những cán bộ, công nhân nghỉ việc tham gia vào thị trường chứng khoán. Chính vì vậy, ngày 12/2/2007, Chính phủ Trung Quốc ra quyết định thành lập “Tiểu ban phối hợp trừng trị hoạt động phi pháp chứng khoán” nằm dưới sự chỉ đạo và quản lý của Hội đồng Giám quản chứng khoán Trung Quốc.

Hội đồng giám quản

Hội đồng Giám quản chứng khoán Trung Quốc được thành lập tháng 10/1992 nhằm giám sát

giám quản công ty niêm yết”, “Điều lệ giám quản công ty chứng khoán”, và ngày 12/2/2007 cho thành lập “tiểu ban phối hợp trừng trị hoạt động phi pháp chứng khoán” để tiến hành quản lý và đưa thị trường chứng khoán hoạt động lành mạnh hơn.

Mặc dù ban hành nhiều điều luật, sắc lệnh có liên quan, nhưng thị trường chứng khoán Trung Quốc vẫn mang nặng nhân tố “đầu cơ” và tăng trưởng theo kiểu “bong bóng xà phòng”. Một số mốc sụt giảm đạt mức kỷ lục của thị trường chứng khoán như:

Tháng 12/1996, chỉ số chứng khoán trên hai thị trường chứng khoán Thượng Hải và Thẩm

Trường Giang

chứng khoán Thượng Hải và Thẩm Quyến sụt giảm 400 điểm. Cổ phiếu của 220 công ty trên thị trường chứng khoán Thượng Hải bị sụt giảm nghiêm trọng.

Sự sụt giảm nghiêm trọng ngày 27/2/2007 trên hai thị trường chứng khoán Thượng Hải và Thẩm Quyến tới 9%.

Ngày 8/2/2007, phát biểu trong “Hội nghị tấn công vào hoạt động chứng khoán phi pháp” họp tại Bắc Kinh, Phó chủ tịch Hội đồng Giám quản chứng khoán Trung Quốc Quế Mẫn Kiệt cho biết những hoạt động chứng khoán phi pháp thời gian qua của các công ty và một số kẻ đầu cơ trục lợi đã phá hoại nghiêm trọng trật tự tiền tệ, ảnh hưởng tới an ninh xã hội. Vì vậy tấn công vào hoạt động phi pháp này là trọng điểm công tác năm 2007 của ngành chứng khoán Trung Quốc. Ông cho biết Chính phủ sẽ áp dụng biện pháp cứng rắn trừng trị những hoạt động

này, đồng thời cho thành lập cơ chế phản ứng nhanh để bóp chết các hành vi hoạt động phi pháp ngay từ trong trứng nước.

Tiểu Ban phối hợp trừng trị hoạt động phi pháp chứng khoán

Trước tình hình trật tự thị trường chứng khoán Trung Quốc bị gây rối, ngày 12/2/2007, Chính phủ Trung Quốc ký lệnh thành lập "tiểu ban phối hợp trừng trị hoạt động phi pháp chứng khoán" do Hội đồng Giám sát trực tiếp quản lý.

Thành lập tiểu ban bao gồm các quan chức Trợ lý Bộ trưởng Bộ Công an Phó Thống đốc Ngân hàng Nhân dân Trung Quốc (tức Ngân hàng Trung ương), Phó Tổng cục trưởng Tổng cục Công thương, Phó chánh án Tòa án tối cao, Phó Viện trưởng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao

Tiểu ban có 6 chức năng chủ yếu sau:

- **Một là**, thực hiện quyết định của Chính phủ về xử lý kinh doanh chứng khoán phi pháp, đưa ra các quy định có liên quan về xử lý hoạt động phi pháp, đề xuất các kiến nghị và ý kiến liên quan tới luật pháp, pháp quy, giải thích chính sách, đảm bảo điều tra kịp thời các vụ án.

- **Hai là**, căn cứ vào yêu cầu của các đơn vị hữu quan, tổ chức việc xác định tính chất hoạt động phi pháp chứng khoán, đồng thời cùng các cơ quan hữu quan đưa ra kết luận cũng như tội danh theo luật pháp.

- **Ba là**, chỉ đạo, phối hợp với chính quyền các tỉnh. Khu tự trị, thành phố trực thuộc và thành phố lớn để thành lập "cơ chế phối hợp xử lý hoạt động chứng khoán phi pháp"; chỉ đạo, đôn đốc chính quyền các địa phương

và cơ quan hữu quan căn cứ vào yêu cầu công tác xử lý hoạt động chứng khoán phi pháp.

- **Bốn là**, tổ chức công tác tuyên truyền giáo dục các nhà đầu tư về xử lý hoạt động chứng khoán phi pháp.

- **Năm là**, phối hợp giải quyết các vấn đề xuất hiện trong công tác xử lý hoạt động chứng khoán phi pháp và tăng cường trao đổi, hợp tác thông tin với các ngành, khu vực hữu quan.

- **Sáu là**, hoàn thành các công việc khác do Chính phủ giao.

Mấy năm gần đây, khi niềm tin của các nhà đầu tư chứng khoán đang tăng lên, thì một số cơ quan, công ty và cá nhân làm ăn phi pháp đã kiếm nhiều lợi nhuận nhờ các hoạt động phi pháp đem lại. Chúng đã tung tin thất thiệt, thâu tóm "cổ phiếu đầu tay" để phát tán và bán cho mọi người, ra nước ngoài lên sàn niêm yết cổ phiếu kiếm lời phi pháp, lừa gạt công chúng tung ra, từ đó đã làm thiệt hại cho nhà đầu tư và công chúng. Năm 2006 số đơn thư mà dân chúng tố cáo hành vi hoạt động phi pháp của bọn chúng tới hàng nghìn vụ, tăng gấp nhiều lần so với năm 2005.

Hoạt động chứng khoán phi pháp thời gian qua có 5 đặc điểm: 1- Các vụ án xảy ra trên diện rộng, kim ngạch lớn, tình tiết phức tạp. 2- Tài sản bị di chuyển, trao tay rất dễ dàng và bằng chứng đều bị chúng tiêu huỷ, phi tang, kẻ phạm pháp dễ dàng bỏ trốn và thoát khỏi vòng pháp luật. 3- Biện pháp và thủ đoạn sử dụng ngày càng đa dạng, tinh vi, tính bí mật rất cao, tình tiết lừa đảo nghiêm trọng. 4- Hoạt động phi pháp này làm nguy hại nghiêm trọng tới xã hội. 5- Phần lớn các nhà đầu tư là cán bộ nghỉ hưu, công nhân nghỉ việc

không có khả năng chịu đựng rủi ro, nên bị tổn thất nghiêm trọng nhất. Ngày 14/9/2006. Hội đồng Giám quản đã ra thông tri nhắc nhở các nhà đầu tư cần nêu cao cảnh giác phòng chống hoạt động chứng khoán phi pháp, cẩn thận trọng, tránh bị lừa gạt. Nhưng có lẽ do lợi nhuận quá cao, nên nhiều nhà đầu tư đã mất cảnh giác, vì vậy bị tổn thất trong những lần sụt giảm nghiêm trọng đầu năm 2007. Bởi vậy, tấn công vào hoạt động chứng khoán phi pháp là một trọng điểm công tác trong năm 2007.

Cuộc cạnh tranh sấp tới với nước ngoài càng gay gắt hơn bởi, kể từ ngày 11/12/2006 ngành Ngân hàng tiền tệ và chứng khoán Trung Quốc bước vào "Thời kỳ hậu gia nhập WTO", Trung Quốc phải mở cửa toàn diện lĩnh vực này cho ngân hàng và tiền tệ nước ngoài vào kinh doanh. Chính vì vậy, thị trường chứng khoán Trung Quốc sẽ gặp không ít khó khăn nhất là sự nâng đỡ của Nhà nước giảm đi và công tác giám quản chưa triệt để.

Dư luận các nước đều cho rằng việc Trung Quốc cho thành lập "tiểu ban phối hợp xử lý hoạt động phi pháp chứng khoán" cho thấy Chính phủ đã áp dụng biện pháp hành chính cứng rắn để lập lại trật tự kinh doanh của thị trường chứng khoán nhằm đảm bảo không cho thị trường này đổ bể khi phải mở cửa thị trường tiền tệ của mình cho các công ty và Ngân hàng nước ngoài có vốn và kỹ thuật hùng hậu với dày dặn kinh nghiệm tràn vào đầu tư, kinh doanh và thừa cơ rối loạn để kiểm soát thị trường chứng khoán Trung Quốc./.